

ENDELIG RAPPORT: RED BARNETS NATURKLUBBER

Guidende principper til Red Barnets indsatser

*Et koncept med guidende principper til arbejdet med at styrke Red Barnets indsatser. Principperne er baseret på erfaringer fra og idéudvikling med interessenter i Red Barnets Naturklubber.

Indhold

1	Indledning, metode og tilgang	3
2	Naturklubben i dag: Situationen som vi ser den	10
3	Tre guidende principper	19
3.1	Guidende princip #1 Enkelt	22
3.2	Guidende princip #2 Værdiskabende	29
3.3	Guidende princip #3 Involverende	36
4	På vej mod fremtidens Naturklub	43

1.

Indledning, Metode og Tilgang

Et koncept, der sætter kursen for arbejdet med at styrke Red Barnets indsatser

Denne rapport er et koncept, som er baseret på en involverende proces, hvor børn, klubfrivillige, lokalforening, samarbejdspartnere (fx boligsociale helhedsplaner, Det Danske Spejderkorps, Center for Børn og Natur) og sekretariat er inddraget og har præget indholdet og løsningerne.

Konceptet er designet omkring **tre principper**: 1) Enkelt 2) Værdiskabende og 3) Involverende, som vi anbefaler skal guide kommende arbejde med indsatser i Red Barnet.

I konceptet udfoldes de tre principper via nøgletemaer, anbefalinger samt inspiration og idéforslag til løsninger. Disse principper er et middel til at nå målet om sjove, trygge og inkluderende oplevelser for børn. Guider disse principper arbejdsprocessen ifbm. at styrke Red Barnets indsatser, sikres en retning hvor børnenes udbytte er i centrum.

I arbejdet med tilbud og frivilligaktiviteter, kan man således stille sig selv spørgsmålet, *hvordan er dette **enkelt**, **værdiskabende** og **involverende**?* Disse tre principper er identificeret i et bredt samarbejde med interessenter i Red Barnet, ud fra et case-studie af Naturklubber, men kan bruges bredt i arbejdet med Red Barnets indsatser.

Et koncept der viser prioriterede nøgletemaer, anbefalinger og idéforslag, som sætter kursen for en Naturklub med mere plads til børneoplevelsen

PÅ VEJ MOD EN BÆREDYGTIG NATURKLUB

Red Barnet har de seneste 4 år afholdt Naturklubber til børn i udsatte boligområder. For tiden er der 7 aktive Naturklubber, hvor børn og frivillige samles om natursociale aktiviteter over 2 timer 2-4 gange om måneden. Red Barnet ønskede at afdække praktiske, metodiske og organisatoriske potentialer for udvikling og derigennem sætte en positiv retning for et mere bæredygtigt koncept samt et styrket udbytte for børnene.

Dette koncept tager afsæt i erfaringer fra både børn, familier, frivillige og samarbejdspartnere. Erfaringerne er indsamlet og opsummeret af innovationsbureauet IS IT A BIRD.

KONCEPTETS INDHOLD

Konceptet indeholder:

- Udfoldelse af nøgletemaer relateret til Naturklubben
- Anbefalinger orienteret mod hvert nøgletema
- Konkrete idéer og inspiration til løsningstiltag

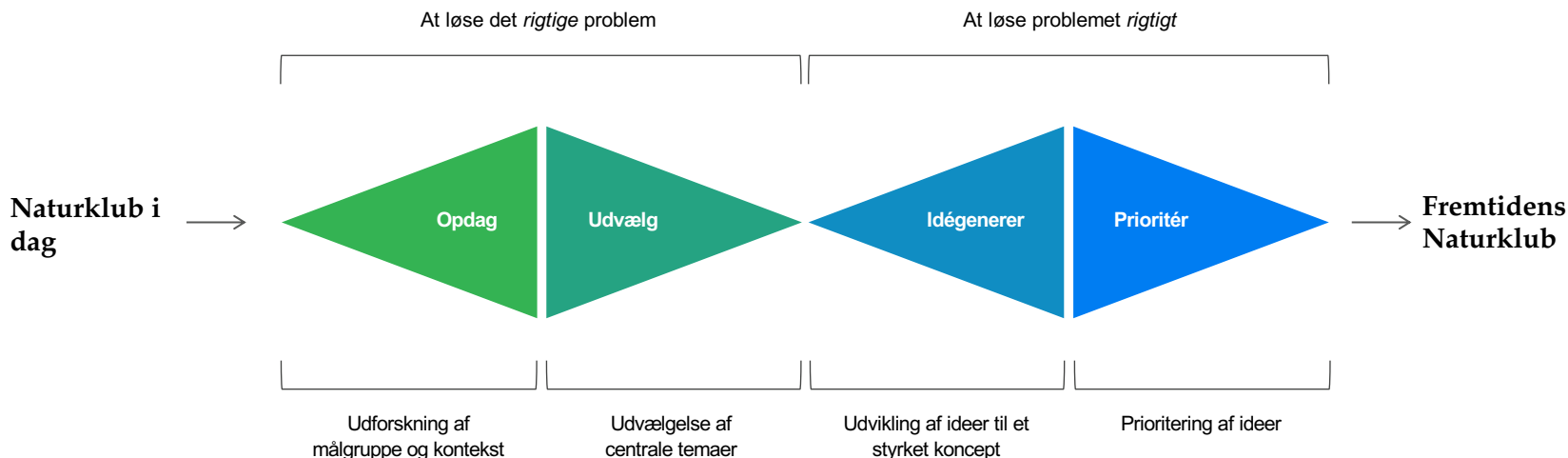
Konceptets temaer og løsninger er funderet i involvering af Naturklubbens interessenter, som sammen har skabt indholdet til dette koncept, der giver anbefalinger og sætter retninger til mere bæredygtig drift og udvikling af Naturklubberne.

NØGLESPØRGSMÅL

Hvordan kan Red Barnets Naturklubber styrkes, så de i endnu højere grad understøtter gode oplevelser relateret til natur og fællesskab?

Projektprocessen er designet ud fra designtænkningens principper for at skabe en eksplorativ og engagerende proces

IS IT A BIRD (IIAB) har taget afsæt i antropologiske og etnografiske metoder der er guidet af den oplevede virkelighed i Naturklubben. Via en projektproces der åbner op, definerer, udforsker og fokuserer på løsninger i synergi mellem det kreative, det afgrænsede og det eksplorative, har IIAB undersøgt omstændigheder, nuancer og behov, der gør sig gældende i dag og bør informere fremtidens Naturklub.

Dette koncept bygger på involverende projektaktiviteter, for at sikre forankring i Naturklubbens levede erfaringer

DESK RESEARCH

Undersøgelsesdesignet bygger på Red Barnets eksisterende materiale relateret til Naturklubber herunder

- Materiale til de frivillige
- Tidligere evalueringer
- Slutschemaer besvaret af børn og forældre
- Møder med Center for Børn og natur vedr. relateret projekt

DELTAGEROBSERVATION

Deltagelse i 2 Naturklubber for at få indsigt i klubbens nuværende format, aktiviteter og deltagere. IIAB udarbejdede en designantropologisk leg med fokus på natur som, udover de normale aktiviteter, blev faciliteret til Naturklubben.

SAMTALESALONER

Online samtalesalon med kreative øvelser for at aktivere og repræsentere de frivilliges perspektiver.

Denne blev efterfulgt af 1-times online sparrings-session med andre samarbejdspartnere.

SAMSKABELSES-WORKSHOP

Workshop med Red Barnets sekretariat, frivillige og eksterne samarbejdspartnere, hvor udfordringer, behov og løsninger blev diskuteret og prioriteret gennem kreative øvelser og diskussion i grupper på tværs af roller.

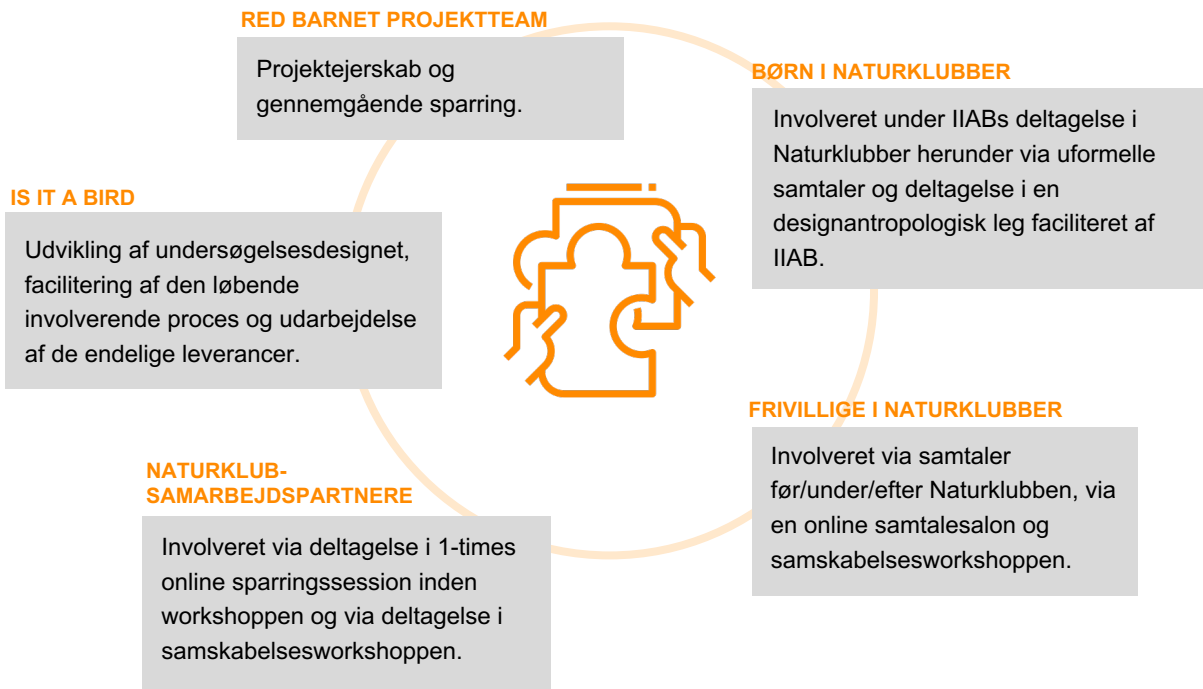
Interessenters rolle og involvering i projektet

ROLLER OG INVOLVERING

EN INVOLVERENDE PROCES

Dette koncept er udviklet via en involverende og samskabende proces med et bredt udsnit af Naturklubbens interessenter.

Konceptet er funderet i indledende feltarbejde og deltagelse i Naturklubber for at trække på eksempler fra den levede hverdag. Dette har været afsæt for konceptets samskabte ideer via en iterativ projektproces med løbende idégenerering, diskussion og afstemning. Dermed skal konceptet sikre en værdiskabelse, der resonerer med virkeligheden i både Naturklubberne og i Red Barnets sekretariat og lokalforening.

2.

Naturklubben i dag:
Situationen som vi ser den

Vi skal lære børn at se sig selv som del af naturen og at se naturen som en god ven. Det kræver viden om natur, men også muligheden for at være i natur og få personlige relationer til den.

Børn skal lære at holde af naturen og passe på den som en ven, så de kan bruge deres viden og færdigheder til at styrke fællesskabet mellem natur og mennesker.

Suna Christensen, antropolog

SNAPSHOTS FRA BESØG I NATURKLUBBER

Der spises ristet æble med kanel

8 børn arbejder sammen om at tænde bål

Der kløves brænde, og flere venter spændt på deres tur

Naturklubbens område

Planterne vandes

Børn og voksne arbejder sammen om en øvelse i at finde ting i naturen

En sjov, tryk og inkluderende kluboplevelse

BØRNS OPLEVELSE AF NATURKLUBBER

Naturklubber skaber utallige og alsidige gode oplevelser for børn i Danmark. Børnene fortæller, at de elsker, at de i Naturklubben har mulighed for at lave sjove aktiviteter, at lave bål og så nyder de i høj grad at bruge tid sammen med de frivillige. Naturklubben introducerer en måde at være udenfor og interagere med naturen på, som ikke alle børn har prøvet før. Børnene får nye kammerater og oplever fællesskab på tværs af børn og frivillige.

Aktiviteterne i klubben kan både være koncentrerede, vilde eller læringsorienterede, men de er alle funderet i den fælles kerne i Naturklubben, som handler om at skabe **sjove, trykke og inkluderende** oplevelser.

En sjov, tryk og inkluderende kluboplevelse er den *Nordstjerne*, alle de omkringliggende opgaver for frivillige og medarbejdere, skal orienteres imod

BØRNEOplevelsen ER Nordstjernen

I denne rapport refererer vi til kerneformålet i form af sjove, trykke og inkluderende aktiviteter som Naturklubbernes **Nordstjerne**. Nordstjernen er det ultimative formål for Naturklubberne, som de omkringliggende opgaver for klubfrivillige, lokalforeninger og sekretariat skal understøtte.

Således skal alle opgaver for klubfrivillige, lokalforeninger, sekretariatet og samarbejdspartnere i Red Barnet, guides af Nordstjernen.

OBSERVATIONER I NATURKLUBBEN

**Eksempler på, hvad
der for børn udgør
sjove, trygge og
inkluderende
aktiviteter i Red
Barnets
Naturklubber...**

- **Genkendelighed**
- **Leg før læring**
- **At få og leve op til ansvar**
- **At aktivere sanser**
- **At gå på opdagelse i det nære**
- **"less is more" – 5 træer kan
blive til en magisk skov**
- **Samvær med børn og voksne**
- **Grin**
- **Mulighed for både fordybelse
og bevægelse**

Etnografiske observationer fra Naturklubberne, der viser hvordan Nordstjernen ser ud fra et børneperspektiv

Hvad der er sjovt, trygt og inkluderende fra et børneperspektiv, kan komme til udtryk på mange forskellige måder. Baseret på deltagelse og observationer i to Naturklubber, kommer Nordstjernen fra et børneperspektiv praktisk til udtryk via følgende eksempler og situationer:

SJOVT

- Der var masser af grin og smil i aktiviteterne, og først og fremmest var børnene interesseret i leg. Efter at have siddet ned i skolen, satte de pris på bevægelse, at gå på opdagelse i naturen og at løse opgaver sammen.
- Børnene syntes at det var sjovt at lave mad sammen over bål, som de efterfølgende spiste (børnene ristede æbler med kanelukker og en selvplukket gulero).

"Engang lavede jeg æbler og kanelukker hjemme, som vi plejer at lave over bål her. Mor kunne virkelig godt lide det."

Barn i Naturklub

TRYGT

- Gentagelser er trygge og det var trygt for børnene at gå ind til en semi-struktureret klub med genkendelighed i format og/eller aktiviteter.
- Det er trygt og rart, når børn og voksne kender ens navn. Det er ikke selvsagt, når der er udskiftning, men det skabte en social tryk atmosfære, der inviterede til god kontakt både mellem børn og voksne.

"Vi starter altid på den måde hvor man skal stå på rebet i rundkreds, og den der står på knuden må starte"

Barn i Naturklub

INKLUDERENDE

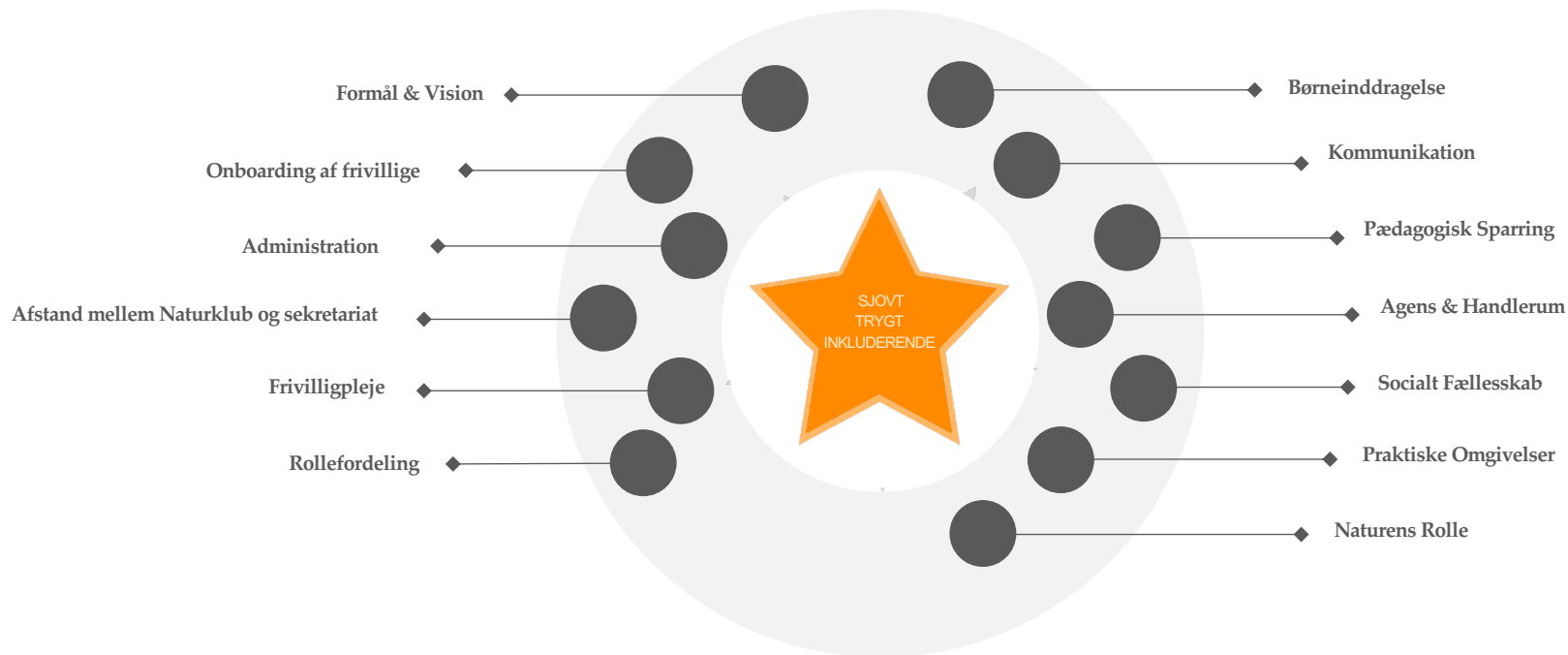
- Børnene kløvede brænde, tilberedte mad og vaskede op – at få opgaver gør at man føler ansvar og har plads i fællesskabet.
- Inklusion i legefællesskaberne blev tydeligt via forskellige "legestationer", hvor bør kunne gå til og fra, alt efter om de eksempelvis ville brænde krudt af eller koncentrere sig.

"Sæee her! Du skal se hvad jeg har plantet i den her plantekasse og hvad der er vokset op!"

Barn i Naturklub

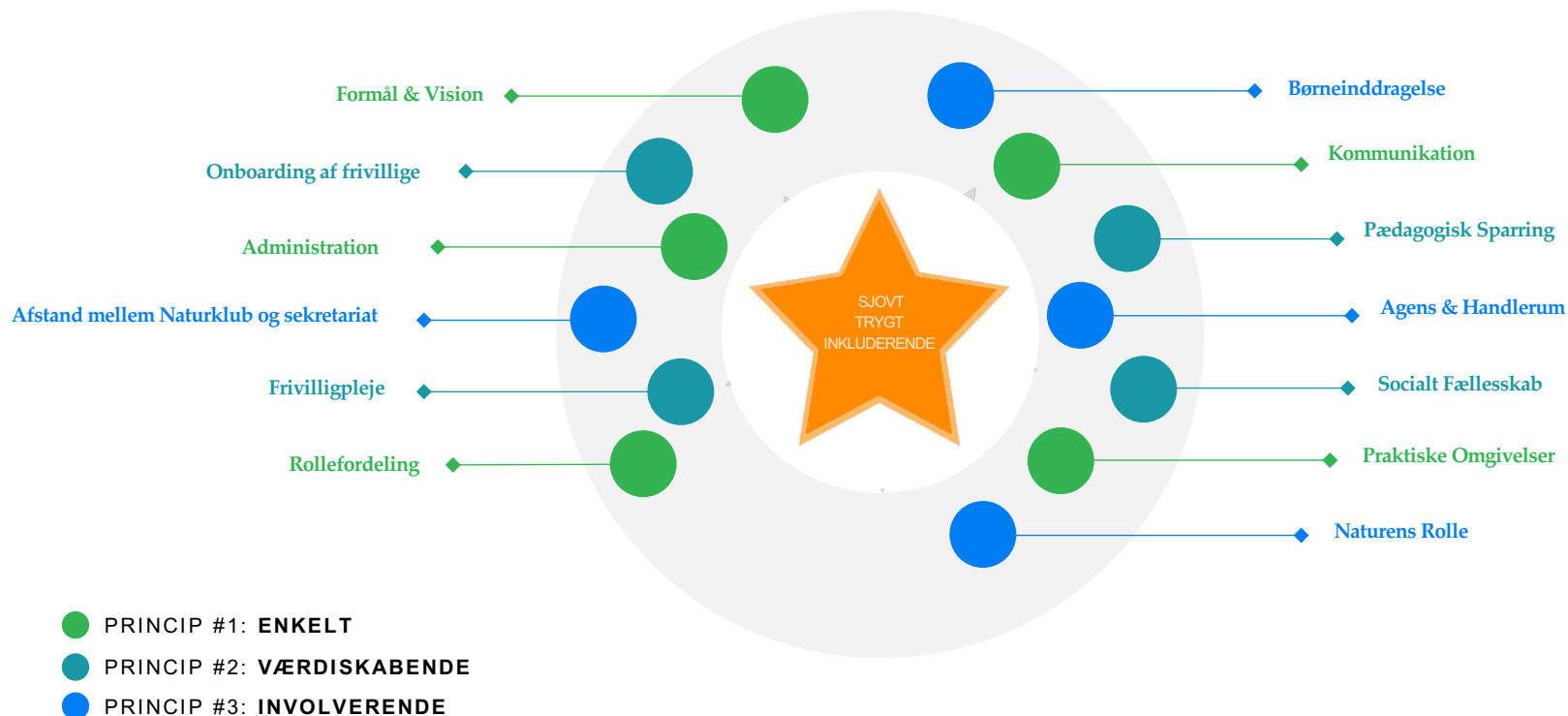
Forskellige temaer, der vedrører Naturklubarbejdet, tager tid og energi fra de frivillige og andre samarbejdspartnere

Børn i Naturklubberne oplever i høj grad sjove, trygge og inkluderende lege og aktiviteter men for de voksne, der er en del af Naturklubben, er der en del omkringliggende temaer, der tager mentalt og tidsmæssigt fokus fra Nordstjernen.

På tværs af temaerne, har vi identificeret tre principper, som skal guide kommende beslutninger for Naturklubben

Ved at spørge sig selv og hinanden, om en kommende ændring eller idé bidrager til en **enklere** proces omkring Naturklubben, om den **skaber værdi** for børn, klubfrivillige, lokalforeninger og sekretariat og om den **involverer** de mennesker den påvirker, sikrer Red Barnet sig en mere bæredygtig Naturklub.

Tre principper bør guide retningen for initiativer og ændringer i Naturklubben, for at komme tættere på Nordstjernen

Enkelt

1. Formål & Vision
2. Administration
3. Kommunikation
4. Rollefordeling
5. Praktiske Omgivelser

Involverende

1. Afstand mellem Naturklub og sekretariat
2. Agens & Handlerum
3. Børneinddragelse
4. Naturens Rolle

Værdiskabende

1. Onboarding af Frivillige
2. Pædagogisk Sparring
3. Socialt Fællesskab
4. Frivilligpleje

3.

Tre guidende principper

Hvert princip udfoldes med beskrivelse af identificerede nøgletemaer, anbefalinger samt inspiration og idéforslag

1. Nøgletemaer

Udfoldede nøgletemaer understøttet af citater

2. Anbefalinger

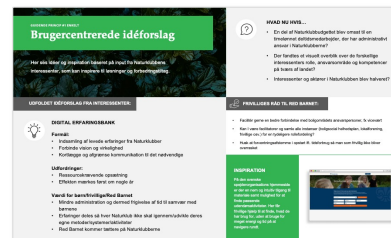
Hvert nøgletema adresseres med anbefalinger

3. Idéer og Inspiration

Interessentbaserede ideer og inspirationselementer til kommende handling

4. Børns udbytte

Overordnet opsamling på børns udbytte af et princip

GUIDENDE PRINCIP #1

Enkelt

Et guidende princip om hvordan forenkling skal orientere nye tiltag i retningen af mindre kompleksitet

Enkelt

1. Formål & Vision
2. Administration
3. Kommunikation
4. Rollefordeling
5. Praktiske Omgivelser

Involverende

1. Afstand mellem Naturklub og sekretariat
2. Agens & Handlerum
3. Børneinddragelse
4. Naturens Rolle

Værdiskabende

1. Onboarding af Frivillige
2. Pædagogisk Sparring
3. Socialt Fællesskab
4. Frivilligpleje

Udfoldelse af nøgletemaer

1. FORMÅL OG VISION

Red Barnets vision og mål for Naturklubberne er ambitiøse og der er en opfattelse af, at de trækker tråde ind i emner såsom naturkundskab, integration, kulturforståelse, venskabsdannelse mm. Som frivillig opleves dette formål som sympatisk, men det er også bredt og resonerer ikke nødvendigvis med den praktiske hverdag, hvor det kan være en succes alene at stable en leg på benene, som alle kan deltage i. Derfor kan de mange visioner føles overvældende og påvirke, hvorvidt man oplever sin Naturklub som en succes.

2. ADMINISTRATION

Administrative opgaver indbefatter fx samtykke, logbøger, kommunikation mellem interessenter, baggrundlæsning, logistik mv. Disse opgaver er ikke nødvendigvis faste eller procedurebundne, men de opstår ofte og pludseligt, og ansvaret for at løse dem ender ofte hos de frivillige/frivilliglederen.

De administrative opgaver tager tid at håndtere, og der er tilfælde af at frivillige er stoppet fordi for meget af deres tid ikke bruges med børnene, men på planlægningen. Administrative opgaver såsom indhentning af samtykke kan også stå i vejen for at komme til en aktivitet eller udflugt.

3. KOMMUNIKATION

Kanalerne for kommunikation og vidensdeling, både internt mellem frivillige og mellem frivillige og forældre, opleves som enten uoverskuelige eller forældede. Som konsekvens heraf opstår der flere uofficielle kommunikationskanaler, som er mere tilgængelige for de frivillige. Det er fx på Facebook og SMS, hvor spørgsmål og praktikaliteter udveksles. Der er altså for mange kommunikationskanaler, og det er uklart, hvor man finder forskellige typer af information.

Det er ligeledes vanskeligt at kommunikere med forældre, hvilket fører til misforståelser.

Dokumentation, samtykke, registrering af børn hver gang, møder der skal deltages i - det er ikke fordi, at det ikke er vigtigt, men hvor meget tid kan man forvente, at man som frivillig ligger her i klubben – vi er her jo for at være sammen med børnene.

Frivilligleder i Naturklub

Udfoldelse af nøgletemaer

4. ROLLEFORDELING

Der er mange aktører og interessenter involveret i Naturklubberne, og det kan være uklart for de frivillige, hvem man skal gå til for hjælp til konfliktløsning samt organisatorisk eller pædagogisk sparring. Som konsekvens heraf kan man som frivillig opleve, at man ofte selv skal improvisere ift. at løse eksempelvis konflikter. Derudover ender frivilliglederen ofte i en rolle som bindeled for kommunikation mellem mange interessenter, hvilket er en tung og tidskrævende opgave. Både andres og egen rolle kan forbindes med en vis uklarhed, hvilket kan føre til, at problemer falder mellem to stole.

5. PRAKTISKE OMGIVELSER

Naturklubberne afholdes udendørs, typisk i forlængelse af et boligområde, hvilket gør, at klubben er let tilgængelig for områdets børn. Det betyder dog også, at der er begrænset tilgængelig natur, og skal man lave aktiviteter i den vildere natur, må man arrangere en udflugt.

Vores henvendelser til sekretariatet om udfordringer ender ofte ud med "Nå, men har I fået løst det, eller hvordan har I fået løst det?" Og så ligger ansvaret igen hos frivilligruppen.

Frivillig i Naturklub

De frivillige oplever, at de skal gøre en stor indsats for at etablere en fysisk base i Naturklubben, som resonerer med de aktiviteter, man skal lave og det faktum, at de er udendørs. Der er eksempelvis ikke nødvendigvis et overdækket sted at søge læ, og aktivitetsmaterialer forsvinder eller er rodede sammen, fordi værksteder deles med andre, så de frivillige skal løbende købe nyt ind. Simple forespørgsler kan kræve meget arbejde – en frivillig fortalte fx hvordan hun måtte deltage i flere møder i boligområdet for at få adgang til en simpel facilitet.

Som frivilligleder kan man ofte ende som et knudepunkt for kommunikation mellem sekretariatet, boligsociale medarbejdere, lokalforening, forældre osv. – jeg har slået notifikationer på min mail fra, for der er altid noget.

Frivilligleder i Naturklub

Anbefalinger til et styrket koncept ift. nøgletemaer

1. FORMÅL OG VISION

- Klubfrivillige og lokalforening bør inddrages i samtalen omkring, hvordan de langsigtede mål spiller sammen med klubgangens kortsigtede succeskriterier og sikre, at målene rammesættes og konkretiseres, så de motiverer de klubfrivillige. Klubfrivillige bør føle at mål og succeskriterier er opnåelige og inden for deres handlerum.
- Visionsmateriale som klubfrivillige forventes at orientere sig i skal være kort (få sider) og samlet på ét sted. Det skal være tydeligt for klubfrivillige, hvem de skal række ud til for sparring ift. visionerne, da det spiller ind i forståelsen af hvilken rolle, de skal leve op til.

2. ADMINISTRATIVE OPGAVER

- De administrative opgaver skal kortlægges baseret på de klubfrivilliges erfaringer. Der skal etableres en klar procedure for opgaverne og så vidt muligt skal det være tilgængeligt online, så man kan finde fx deltagerinformation/samtykke/gode eksempler fra andre. Det skal være nemt og tilgængeligt at håndtere de nødvendige administrative opgaver.
- Skab overblik over og beslut hvilke administrative opgaver, der kan håndteres af sekretariatet og lokal, så opgaverne ikke utilsigtet lander hos de klubfrivillige. Det som motiverer og fastholder er tiden i klubgangen med børnene – ikke det administrative.

3. KOMMUNIKATION

- Skær ned på informationskanaler (der arbejdes pt. både på hjemmeside, teams, e-mail, Facebook, google docs og telefon) og tydeliggør hvad hver kanals formål er og for hvem.
- Mød klubfrivillige og forældre i "deres" kanaler, da de i forvejen er intuitive for dem at bruge (fx Facebook eller SMS) og undgå derved et unødvendigt lag af kompleksitet.

4. ROLLEFORDELING

- Fordeling af rolle og ansvar skal revideres og skal forholde sig til de forskellige aktørers engagement, og den tid man kan forvente at ansvars-posten kræver. Det handler både om at klargøre hvordan man kan fordele roller i frivilligruppen men også mellem klubfrivillige, lokalforening sekretariatet og andre.
- Rollefordelingen skal visualiseres og løbende opdateres ved ændringer, så man i og omkring Naturklubben ved, hvem der har hvilket ansvar.

5. PRAKTISKE OMGIVELSER

- Lav konkrete kriterier for fysiske elementer i en Naturklub-base (fx bålplads, shelter, værktøjsskur), som understøtter aktiviteter i al slags vejr. Sammenlignelige klubvilkår på tværs af Naturklubber gør det nemmere at erfaringsdele på tværs og tydeliggøre konceptet for nye klubfrivillige.
- Lav et "startsæt" af praktiske materialer der udleveres til hver Naturklub. Start sættet bør imødekomme de fysiske omgivelser Naturklubben har. Har man fx plantekasser, skal der være haveredskaber til at kunne plante/vaske/tilberede fx grøntsager.

Idéforslag fra interessenter

Her ses idéer og inspiration baseret på input fra Naturklubbens interessenter, som kan inspirere til løsninger og forbedringstiltag.

UDFOLDDET IDÉFORSLAG FRA INTERESSETER:

DIGITAL ERFARINGSBANK

Formål:

- Indsamling af levede erfaringer fra Naturklubber
- Forbinde vision og virkelighed
- Kortlægge og afgrænse kommunikation til det nødvendige

Udfordringer:

- Ressourcekrævende opsætning
- Effekten mærkes først om nogle år

Værdi for børn/klubfrivillige/sekretariat

- Mindre administration og dermed frigivelse af tid til samvær med børnene
- Erfaringer deles så hver Naturklub ikke skal igennem/udvikle deres egne metoder/systemer/aktiviteter
- Sekretariatet kommer tættere på Naturklubberne

HVAD NU HVIS...

- Sekretariatet fik tildelt nogle faste timer til administrativ support til de klubfrivillige i Naturklubberne?
- Der fandtes et visuelt overblik over de forskellige interessenters rolle, ansvarsområde og kompetencer på tværs af landet?
- Interessenter og aktører i Naturklubben blev halveret?

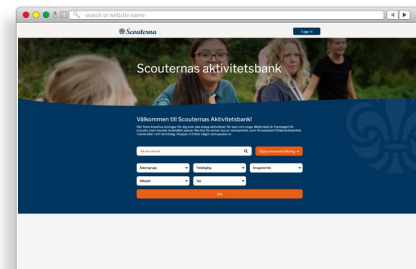

FRIVILLIGES RÅD TIL SEKRETARIATET:

- Facilitér gerne en bedre forbindelse med boligområdets ansvarspersoner, fx vicevært
- Kan I være facilitatorer og samle alle instanser (boligsocial helhedsplan, lokalforening, frivillige osv.) for en tydeligere rollefordeling?
- Husk at forventningsafstemme i opstart ift. tidsforbrug så man som klubfrivillig ikke bliver overrasket

INSPIRATION

På den svenske spejderorganisations hjemmeside er der en nem og intuitiv tilgang til materiale samt mulighed for at finde passende udendørsaktiviteter. Her får frivillige hjælp til at finde hvad de har brug for, uden at bruge for meget energi og tid på at navigere rundt.

BØRNS UDBYTTE AF EN **ENKLERE** NATURKLUB

Børns udbytte af en forenklet Naturklub er tydelige rammer og motiverede voksne med mere overskud og tid til, hvad der giver dem energi, nemlig at skabe gode oplevelser for og med børnene og have samvær i Naturklubberne.

GUIDENDE PRINCIP #2

Værdiskabende

Et guidende princip om værdiskabelse skal holde kommende tiltag op imod hvem, det skaber værdi for, og hvordan det gør det

Enkelt

1. Formål & Vision
2. Administration
3. Kommunikation
4. Rollefordeling
5. Praktiske Omgivelser

Involverende

1. Afstand mellem Naturklub og sekretariat
2. Agens & Handlerum
3. Børneinddragelse
4. Naturens Rolle

Værdiskabende

1. Onboarding af Frivillige
2. Pædagogisk Sparring
3. Socialt Fællesskab
4. Frivilligpleje

Udfoldelse af nøgletemaer

1. ONBOARDING AF FRIVILLIGE

En grundig onboarding af klubfrivillige, hvor man introduceres til og afstemmer rammer for tidsforbrug, ansvar, engagement og roller, vil sikre klare linjer og forventninger ifbm. Naturklubben og medføre, at klubfrivillige ikke overraskes af eksempelvis administrative opgaver. Bliver man overrasket, og skal ens tid eller kræfter bruges på andet end det, man umiddelbart har forestillet sig, kan det føre til en følelse af afmagt, og at man potentielt trækker sig fra frivilligrollen. Onboarding kan med fordel også indeholde pædagogisk og naturorienteret læring, så man føler sig taget godt imod fagligt og klædt på til sin rolle. Derudover er det en god anledning til at kickstarte det sociale aspekt ved rollen.

Vi plejer ikke at have nogen konkret intro til nye frivillige. Det handler om, at man bare dukker op, og så er det 'learning by doing'.

Frivillig i Naturklub

Fra mit perspektiv skal det prioriteres at der er støtte og faglig sparring til de frivillige. Og så skal man have en plan for, hvad man gør, når frivilligruppen ændrer sig og viden og kompetencer forsvinder.

Medarbejder, Boligsociale Helhedsplaner

2. PÆDAGOGISK SPARRING

Der er ikke krav om specifikke forudsætninger for at blive klubfrivillig i Naturklubberne. I nogle klubber har man haft pædagogiske udfordringer, der har ført til samtaler om hvorvidt det er hensigtsmæssigt, at klubfrivillige potentielt ikke har forudsætninger for det pædagogiske. Hvis man ikke nødvendigvis klædes på fra starten af, er der et ekstra behov for løbende pædagogisk sparring, da der kan være nogle deltagende børn med særlige behov. Den pædagogiske sparring kan tage mange former og være en kombination af erfaringsdeling blandt klubfrivillige, viden fra sekretariatet (både

Man skal give de frivillige lov til at sætte grænser. Naturklubben skal ikke nødvendigvis rumme ALLE børn, hvis det skaber et dårligt arbejdsmiljø. Sørg for at de frivillige får den mængde ansvar, der giver mening for den enkelte, fx via opstartssamtaler.

Medlem af lokalforening

Udfoldelse af nøgletemaer

telefonisk og fysisk), teoretisk viden mm. Muligheden for sparring, når en akut situation opstår, er essentiel for at man føler sig anerkendt og støttet som klubfrivillig.

Når man bruger så meget "ekstra" tid på udenomsarbejde, udover de timer man er sammen med børnene, så vil man bare hurtigt hjem, og derfor får vi ikke sat os ned og evalueret eller prioriteret frivillig-arrangementer.

Frivillig i Naturklub

3. SOCIALT FÆLLESKAB

I Naturklubberne er der fællesskaber både blandt børn, voksne og på tværs. De klubfrivillige har fokus på at understøtte inkluderende fællesskaber for børnene og designe aktiviteter, så der er plads til, at børnene kan deltage med forskellige udgangspunkter og energiniveauer. Der er ikke nødvendigvis det samme fokus på fællesskabet blandt frivilliggruppen.

Fællesskabsfølelse blandt de frivillige medfører et mere tillidsfuldt, trygt og sjovt samarbejde, og dermed også en fastholdelse af klubfrivillige. Et stærkt frivilligfællesskab fordrer også, at der prioriteres mere sparring samt evaluering og dermed også mere fokus på klubgangen.

4. FRIVILLIGPLEJE

Frivilligpleje understøtter oplevelsen af, at man føler sig anerkendt og værdsat. Dette er ekstra vigtigt, når arbejdet er frivilligt, og når arbejdsbyrden sommetider er uforudsigelig. Frivilligpleje kan tage mange former, fx sociale arrangementer, hvor man sammen laver en aktivitet eller muligheden for at indgå i et læringsforløb, som man kan bruge iog udover Naturklubben. Som minimum skal det sikres, at man ikke har nogle økonomiske udgifter ved at være frivillig, da der har været tilfælde hvor, studerende ikke har kunnet dække transportomkostninger.

Jeg spurgte [frivillig] hvad hun bedst kunne lide ved at være i Naturklubben, og som det første fremhævede hun fællesskabet med de andre frivillige.

Feltnoter

Anbefalinger til et styrket koncept ift. nøgletemaer

1. ONBOARDING

- Etablér et forløb som klæder nye klubfrivillige på pædagogisk og naturmæssigt og forventningsafstem ønsker om tid og rolle så tidligt som muligt, så der ikke på et senere tidspunkt opstår utilfredshed fra de klubfrivilliges side.
- Skab hyggelige og sjove rammer for indledende læring for de klubfrivillige fx ved at understøtte en oplevelse af hygge og fællesskab samt en følelse af at man har en stor organisation i ryggen.

2. PÆDAGOGISK SPARRING

- Facilitér at der til hver frivilligruppe er en kontaktperson i sekretariatet, som kan hjælpe med konkret pædagogisk sparring og med at aftale rammer for hvilke børnegrupper, man i gruppen kan håndtere.
- Opbyg rammer for et klubfrivillig-netværk på tværs af de forskellige klubber i landet, som gør det nemt at dele gode (eksempelvis pædagogiske) erfaringer. Det skal tydeliggøres over for de klubfrivillige, der ikke har pædagogisk erfaring, at de ikke er "alene". Det er samtidigt motiverende for frivillige at dele gode erfaringer og hjælpe andre.

3. SOCIALT FÆLLESSKAB

- Det er vigtigt at give Naturklubberne mulighed for at styrke det sociale fællesskab på tværs af interessenter (børn, forældre og klubfrivillige), fx ved at frigive mere tid til fælles opsamling og hygge.
- De lokale klubber kan med fordel engagere forældrene eksempelvis ved at afholde en fælles aftensmad og fortælle om naturaktiviteter. Det kan aktivere dem til at støtte op om Naturklub-fællesskabet og føre til et mere kontinuerligt fremmøde hos børnene, hvilket igen har en positiv effekt på fællesskabet.

4. FRIVILLIGPLEJE

- Gør det tydeligere for de klubfrivillige, at deres forplejning er en prioritering, herunder aktiviteter, mad og drikke til frivilligmøder.
- I sparring med de klubfrivillige kan der opstilles en ramme for nogle årlige frivilligaftener med aftensmad el. lign., hvor klubfrivillige kan mødes og evaluere/afholde status og samtidig føler sig "forkælede" med god mad og drikke.

Idéforslag fra interessenter

Her ses idéer og inspiration baseret på input fra Naturklubbens interessenter, som kan inspirere til løsninger og forbedringstiltag.

UDFOLDDET IDÉFORSLAG FRA INTERESSETER:

ET ONBOARDING RETREAT med læring og forkælelse

Formål:

- Skabe nye kontakter på tværs af klubberne, øge fællesskabsfølelsen og derigennem skabe fastholdelse
- At blive klædt på til hvad det indbefatter at være klubfrivillig for børn med særlige udfordringer, både pædagogisk og praktisk.

Udfordringer:

- At motivere frivillige til at deltage

Værdi for børn/klubfrivillige/sekretariat

- Kursusbevis og kompetencer til klubfrivillige, som de kan tage med videre i livet
- Børnene møder op i en klub med trygge frivillige, der har et godt fællesskab og møder op med god energi og engagement
- En selvkørende klub resulterer i mindre arbejde til lokalforening og sekretariat

HVAD NU HVIS...

- De klubfrivillige blev opfordret til månedlige evaluerings-/lærings-/aktivitetssmøder i kombination med en fælles aktivitet fx sejltur, skovtur etc.?
- Der var mere fokus på, hvordan de klubfrivillige, lokalforening og sekretariat skal agere, hvis et barn ikke umiddelbart er en del af Naturklubbens målgruppe?
- Red Barnet gentænker kursusformater, så frivilligfællesskab blev et centralt kursusformål?

FRIVILLIGES RÅD TIL SEKRETARIATET:

- Nye frivillige får en "buddy" i form af en mere erfaren frivillig, som man kan sparre med, hvis der eksempelvis opstår konflikter
- Red Barnet tilbyder refusion af kørsel (bus og tog) til og fra klubgangen, da mange frivillige er på SU og potentielt må springe fra grundet økonomien

INSPIRATION

Rört er et fællesskab centreret om bevægelse og tilbyder sine medlemmer at opleve forbindelse og fællesskab gennem retreats, hvor man arbejder med sig selv og gruppedynamikken via meditation og "forrest walks". Derigennem lærer man nye værktøjer at kende, som man kan bruge i både sit private og professionelle liv.

BØRNS UDBYTTET AF EN VÆRDISKABENDE NATURKLUB

En god onboarding- og sparringskultur gør, at klubfrivillige føler sig pædagogisk klædt på, anerkendte og prioriterede, hvilket vil styrke fastholdelsen. Børnene vil møde op til en Naturklub med klubfrivillige, som de kender, og som har flere pædagogiske redskaber, hvilket skaber et trygt miljø for børnene og inviterer til stærke og gode relationer.

GUIDENDE PRINCIP #3

Involverende

Et guidende princip om involvering sikrer, at kommende tiltag er relevante for de personer, der påvirkes af dem

Enkelt

1. Formål & Vision
2. Administration
3. Kommunikation
4. Rollefordeling
5. Praktiske Omgivelser

Involverende

1. Afstand mellem Naturklub og sekretariat
2. Agens & Handlerum
3. Børneinddragelse
4. Naturens Rolle

Værdiskabende

1. Onboarding af Frivillige
2. Pædagogisk Sparring
3. Socialt Fællesskab
4. Frivilligpleje

Udfoldelse af nøgletemaer

1. AFSTAND MELLEM NATURKLUB OG SEKRETARIAT

De klubfrivillige oplever, at der kan være en videnskløft mellem sekretariat og frivillige, og at sekretariatet ikke altid har fornemmelse for den praktiske hverdag, der er i Naturklubben. Der er eksempelvis sat nogle mål relateret til naturinddragelse, mængden af klubarrangementer, indhentning af samtykke, involvering af forældre mm., som de frivillige ikke nødvendigvis finder realistiske i deres kontekst. Derfor opleves en afstand mellem Naturklub og sekretariatet. Denne er både figurativ og fysisk, da der sjældent er fysiske møder mellem sekretariatet og de frivillige.

Jeg oplever ikke som sådan Naturklubber som en del af Red Barnet – Red Barnet sidder i København og bestemmer nogle ting, men det er os, der skal få det til at give mening ud fra børnegruppen.

Frivillig i Naturklub

[Frivillig] fortalte mig begejstret om planen om at tage på svampetur i næste uge, da det er det perfekte tidspunkt lige nu. Efter Naturklubben meddelte [frivilligleder] dog, at de nok ikke kunne tage afsted, fordi de ikke kan nå at indhente forældresamtykke til at køre i bil med børnene.

Feltnoter

2. AGENS OG HANDLERUM

Klubfrivillige ønsker at have ejerskab over Naturklubberne, de ønsker simple efterprøvede rammer at læne sig op ad, der skal skabe et fundament, som kan formes ud fra klubfrivilliges ønsker. Der er derfor behov for støttende rammer frem for regler, som kan opleves som rigide eller føre til en demotiverende oplevelse, hvis man ikke kan leve op til reglerne. Simple og efterprøvede rammer, eksempelvis i form af en skitse for en klubstruktur, kan give plads til egen kreativitet og faglig vurdering ift. den børnegruppe, man står med.

De to Naturklubber havde forskellig struktur, hvor den ene havde faste start- og slutritualer og der var gennemtænkt et system for aktiviteterne, som kunne imødekomme forskellige behov. Den anden havde en mere organisk struktur, hvilket ifølge [klubleder] er noget de har erfaret giver mening for deres børnegruppe.

Feltnoter

Udfoldelse af nøgletemaer

3. BØRNEINDDRAGELSE

I Naturklubberne er der fokus på, hvordan børn kan inddrages og være med til at præge Naturklubben samt føle, at de hører til. Der er i klubberne gode erfaringer med at inddrage børn i alle aktiviteter, som giver børnene en oplevelse af, at klubben er et fælles ansvar. Når børnene får et ansvar og en rolle, bliver de motiverede af at leve op til det. Det kan dog til tider være udfordrende at tænke inddragelse mere aktivt ind, hvis man er presset ift. tid og ressourcer.

Ift. inddragelse, så betyder det hos os, at vi alle er en del af alle opgaver. Skal der ryddes op, kløves brænde eller laves bål, så hjælper børnene – det er en fælles opgave.

Frivilligleder i Naturklub

3. NATURENS ROLLE

Naturklubbens navn insinuerer selvsagt at naturen er central i klubben, men de praktiske realiteter ift. klubbens grafiske placering betyder, at der sjældent er adgang til (vild) natur. De frivillige er kreative ift. at finde på naturrelevante aktiviteter, herunder bål, at så og plante eller at tage på udflugter til skoven. Selve placeringen for Naturklubberne lægger dog mest op til fysiske og kropslige aktiviteter udendørs, som derfor oftere end natur bliver omdrejningspunkt. Udfordringen opstår, når der opstår uklarhed om klubbens indhold og formål grundet dens navn. Der er eksempler på, at klubfrivillige med stærk naturinteresse er blevet skuffede over ikke at kunne udleve dem i klubben, og det er også et problem, hvis man som klubfrivillig oplever, at der er en forventning, som man ikke kan leve op til. Det er derfor relevant at afstemme naturens rolle og succeskriterier for klubben ifbm. natur.

Hvis nogen spørger om hvad jeg laver, så siger jeg, at jeg er frivillig i en udendørs klub. Det er mere en udendørs/aktivitets-klub end en Naturklub, da vi faktisk stadigvæk er i et boligbloks-område.

Frivillig i Naturklub

Anbefalinger til et styrket koncept ift. nøgletemaer

1. AFSTAND MELLEM NATURKLUB OG SEKRETARIAT

- For at minimere afstanden mellem sekretariat og Naturklubberne skal medarbejdere fra sekretariatet deltage i fx 2 Naturklubber årligt under de klubfrivilliges præmisser. Dette giver indblik i vilkårene for Naturklubber, og de klubfrivillige vil opleve et større engagement fra sekretariatets side.
- Der er et ønske om, at sekretariatet sætter ind ift. at minimere afstanden mellem sekretariat og Naturklub. Eksempelvis ved at medarbejdere fra sekretariatet i højere grad tilbyder sparring eller læring på forskellige lokationer i landet, så der ikke altid er en forventning om, at frivillige skal rejse til København.

2. AGENS OG HANDLERUM

- Facilitér sessioner, hvor de klubfrivillige sættes i en eksperterolle så definitioner, rammer og tiltag bestemmes i fællesskab frem for "oppefra og ned".
- Naturklubbens ramme, både på visions- og lavpraktisk niveau, skal være fleksibel, så den kan præges af de klubfrivillige. Er man som klubfrivillig interesseret i natur, pædagogik, sport eller håndværk, så er det et fastholdelselement, hvis man kan få lov at sætte en dagsorden til klubgangen baseret på sine interesser.

3. BØRNE- INDRAGELSE

- Fra et børneperspektiv kan medbestemmelse styrkes ved, at børn i højere grad tages med på råd ift. hvilke temaer, de synes er sjove og har interesse i (fx lave mad over bål, boldspil). Ud fra disse kan de klubfrivillige planlægge aktiviteter, som de vurderer fungerer.
- Når klubfrivillige har opnået gode erfaringer med hvilke aktiviteter der fungerer godt (fx at lave bål og at dyrke grøntsager), kan sekretariatet understøtte øget naturkendskab ved at støtte med viden og sparring, ift. hvordan aktiviteten kan udvides. Det kan eksempelvis være via flere redskaber til at lave mad på bål, flere båltyper etc. (Inspiration kan hentes fra slutskemaer).

4. NATURENS ROLLE

- I den praktiske virkelighed kan det være nemmere for klubfrivillige at føle succes med deres klubgange, hvis sekretariatet matcher Naturklubkonceptets overordnede forventninger/vision med de praktiske omgivelser.
- Mød børnene i deres eksisterende tilgang til naturen. Nogle gange er det nok "bare" at være udendørs, og andre gange er der plads til at inddrage explicit naturlæring. For ambitiøse læringsmål ift. naturlære kan have en negativ effekt, når de klubfrivillige står "alene" ift. at nå målene. De klubfrivillige kan med fordel inddrages i at definere succeskriterierne for en succesfuld klubgang.

Idéforslag fra interessenter

Her ses idéer og inspiration baseret på input fra Naturklubbens interessenter, som kan inspirere til løsninger og forbedringstiltag.

UDFOLDDET IDÉFORSLAG FRA INTERESSETER:

NATURKLUB - STARTPAKKE

Formål:

- At udnytte erfaringer ifbm. opstart og dermed undgå at alle klubber skal igennem de samme startudfordringer
- En vellykket Naturklub der, via lavpraktiske og inspirerende elementer, undviger udfordringer og øger fastholdelse af klubfrivillige og børn

Udfordringer:

- Ressourcekrævende at designe pakken
- At være præcis i definitionen men skabe plads til at tilpasse omgivelser og den konkrete gruppe

Værdi for børn/klubfrivillige/sekretariat

- At tilbyde basale lavpraktiske elementer (fx mobiltelefon, hævekort etc.) minimerer frustration og tidsforbrug hos de klubfrivillige
- Når børnenes behov og syn på en succesfuld Naturklub tages i betragtning, sikres relevans på deres præmisser.

HVAD NU HVIS...

- Forældrene går fra at være tilskuere og i højere grad deltager i klubgangen fx ved at være med til at lave bål og spise med børnene?
- De klubfrivillige og børnene definerer formålet og visionen for Naturklubben, så målene er defineret fra et andet synspunkt?
- Man kalder klubben for en udendørsklub i stedet for en Naturklub?

FRIVILLIGES RÅD TIL SEKRETARIATET:

- Sænk forventningerne til naturkundskab som et centralt læringsmål. De små succeser er ofte nok for børnene. Fx at finde og studere en solsikke og snakke om hvad man ser.
- Tag ejerskab for at mindske afstanden mellem os i Naturklubben og jer i sekretariatet. Kom og deltag i Naturklubben af og til så vi kan dele vores erfaringer.

INSPIRATION

Når man flytter hjemmefra for første gang, har man brug for en helt simpel opsætning af praktikaliteter for at få sin hverdag til at fungere. IKEA tilbyder et basis startkit for at hjælpe unge med at navigere i køkkenudstyr og træffe beslutninger om, hvilke basale ting man har brug for.

BØRNS UDBYTTE AF EN INVOLVERENDE NATURKLUB

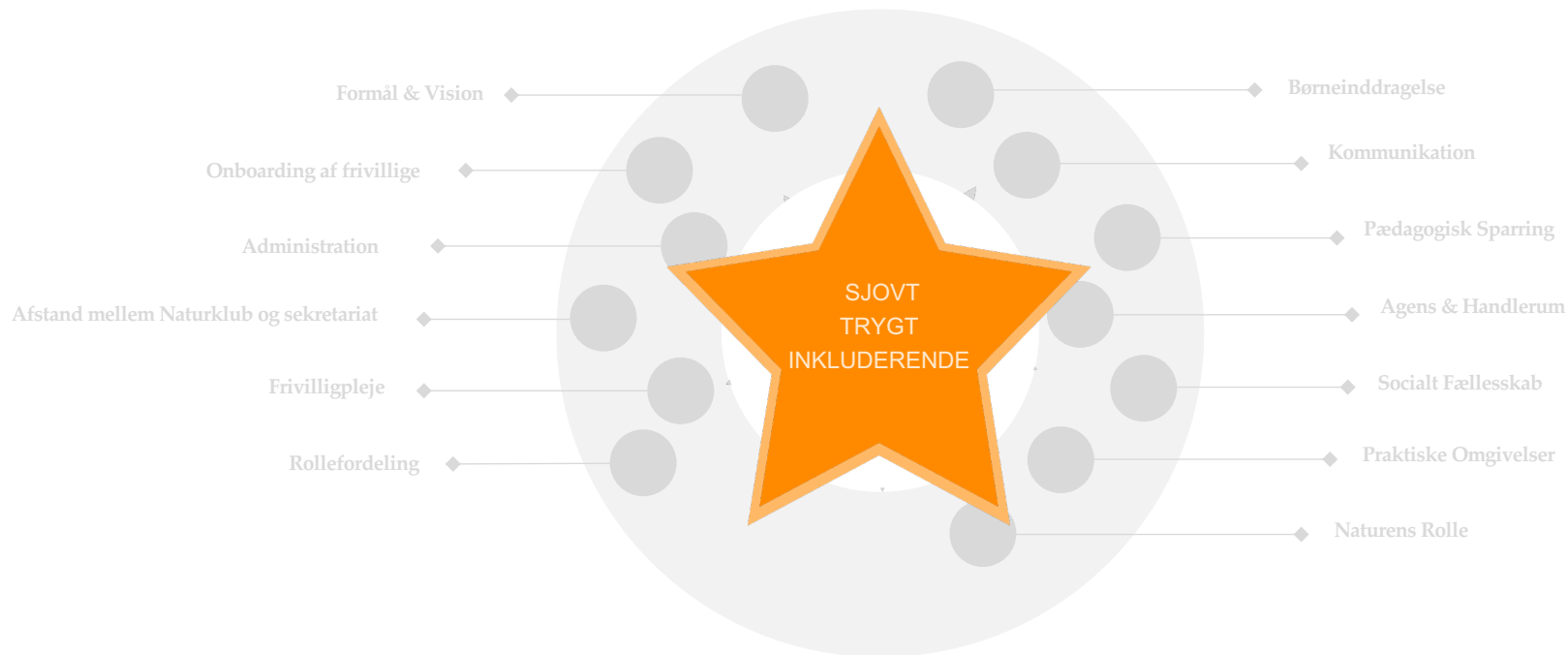
En Naturklub der involverer og inddrager både frivillige, børn og naturen i processen om at forme Naturklubbens struktur og aktiviteter, øger følelsen af ejerskab og relevans for alle parter. Børnene får et stærkere tilhørsforhold til deres Naturklub og oplever at deres mening er vigtig.

4.

På vej mod fremtidens Naturklub

Adresseres nøgletemaerne ud fra forenklende, værdiskabende og involverende principper, frigives der mere tid til Nordstjernen

I fremtidens Naturklub vil børnenes behov stå endnu tydeligere i centrum af Naturklubberne, da der vil frigives mere plads til et endnu stærkere fokus på at facilitere sjove, trygge og inkluderende natursociale aktiviteter med og for børn.

Ved at handle efter de tre principper, er der mere tid til fokus på børneoplevelsen

FORBEDRINGER OMKRING NATURKLUBBEN STYRKER UDBYTET FOR BØRNENE

Naturklubkonceptet fungerer generelt rigtig godt og skaber gode og sjove oplevelser omkring fællesskab og natur for børn i Danmark.

Omstændighederne og arbejdsprocesserne *omkring* Naturklubberne kan dog styrkes og dermed forbedre oplevelsen for lokalforeningerne, sekretariatet, samarbejdspartnere, klubfrivillige og børnene. Dette gør sig ikke udelukkende gældende i Naturklubberne, men bredt i arbejdet med indsatser hos Red Barnet.

En forbedret frivilligoplevelse, ud fra nøgletemaerne under de opstillede 3 principper, vil medvirke til fastholdelse af klubfrivillige og frigive mere tid og overskud til at bruge energi på det, der motiverer dem i deres frivillige arbejde – nemlig **børneoplevelsen** i form af sjove, trygge og inkluderende aktiviteter.

Vi er et strategisk innovationsbureau*

IS IT A BIRD er etableret i 2011, og tæller 25 ansatte. Vi er specialister i at omsætte dyb brugerindsigt til nye forretningsmuligheder. Vi er en blandet gruppe af innovationsnørder, originale tænkere og passionerede praktikere, der alle brænder for menneskecentreret innovation. Vi bor i et nedlagt autoværksted i København og arbejder globalt.

Vi sætter spørgsmålstejn ved alt. Vær klar.

CLARINS

VELUX

Google

IS IT A BIRD